

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่าน เป็นวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ของประชากรทุกคน ปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการแข่งขัน การอ่านจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ประชากรได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และ แนวคิดใหม่ๆ อันจะเป็นการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและให้การส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีหน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกันจัดกิจกรรมและรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2561) กอปรกับรัฐบาลได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา : 2559) ยุทธศาสตร์ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. 2560 – 2564 ที่มุ่งแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพ โอกาส และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ มีความเชื่อมโยงและส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง การอ่านก็เป็นกลไกหนึ่งที่จะทำให้แนวนโยบายต่างๆ นั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แม้แต่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 24 (3) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ก็ให้เห็นความสำคัญของการอ่านโดยได้วางแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 8-9)

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน “การอ่าน” มักเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจ เพราะการอ่านเปรียบเสมือนเป็นรากฐานของความรู้ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพและงอกเงยเป็นความรู้ที่จะนำไปพัฒนาประเทศชาติ นอกจากนี้การอ่านยังเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในอีกหลายประการ ช่วยให้เป็คนที่สนใจในการสืบค้น ช่วยให้เป็คนที่มีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่อยู่ตรงหน้าได้ในระยะเวลาที่ยาวนาน อีกทั้งการอ่านยังให้ทั้งประสบการณ์ ขยายวิสัยทัศน์ที่แตกต่างและกว้างไกลไปจากตัวเราให้กับตัวผู้อ่าน นอกจากนี้การอ่านมักจะถูกนำมาเชื่อมโยงกับการพัฒนา “เยาวชน” โดยมีคำกล่าวให้ด้ยินจนติดหูอยู่เป็นประจำว่า “เด็กคืออนาคตของชาติ” ผู้คนในประเทศจึงมักฝากและหวังจะปลูกเมล็ดพันธุ์ที่ดีลงไปให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อองอกเงยเป็นผลอันดีแก่ประเทศชาติ การอ่านจึงกลายเป็นเรื่องที่ถูกใส่ใจมากเป็นพิเศษในกลุ่มเยาวชน (ไอโกะ ฮามาซากิ : 2562)

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 45 และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 15 (Bangkok International Book Fair 2017) ภายใต้งานแนวคิด "อ่าน อ่าน และอ่าน" เมื่อวันพุธที่ 29 มีนาคม 2560 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้พระราชทานพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า "ขอแสดงความชื่นชมในความมุ่งมั่นของคณะผู้จัดงานที่ร่วมจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและสัปดาห์หนังสือนานาชาติต่อเนื่องมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน

เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังวัฒนธรรมการอ่านให้แพร่หลายในสังคมไทย ด้วยเจตนาที่จะสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งปัญญาที่เกิดจากการอ่านหนังสือ การจัดงานทุกครั้ง มีผู้เข้าชมจำนวนมากที่ตั้งใจมาเลือกซื้อหนังสือตามความสนใจ แสดงให้เห็นว่าแม้การอ่านจะวิวัฒนาการมาจนถึงขั้นอ่านจากอุปกรณ์สื่อสาร โทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่ยังมีคนอีกจำนวนมากที่นิยมอ่านหนังสือเป็นเล่ม ที่ให้รสชาติและความรู้สึกของการอ่านอย่างแท้จริง ในปัจจุบันหนังสือก็มีให้เลือกหลากหลาย ทั้งที่ให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด จินตนาการ และแรงบันดาลใจที่ช่วยกล่อมเกลาคิดใจ และให้ความรื่นรมย์ใจ สำหรับผู้ต้องการศึกษาศาสตร์ต่าง ๆ อย่างละเอียดลุ่มลึก ก็มีหนังสือที่เป็นตำรับตำราให้เลือกสรรสืบค้น หนังสือจึงยังเป็นของมีค่าเป็นที่ต้องใจนักอ่านตลอดตั้งแต่เริ่มแรกที่มีหนังสือ" (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ : 2560)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าหน่วยงานต่างๆ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการศึกษาโดยตรง และได้รับรองการจัดการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง แต่นิสัยรักการอ่านของเด็กและเยาวชนก็ยังไม่เกิดขึ้นได้ไม่มากเท่าที่ควร จากผลการสำรวจผู้อ่านหนังสือที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า คนใช้เวลาอยู่กับหนังสือน้อยลงๆ ทุกปี โดย ปี พ.ศ. 2551 คิดเป็นเวลาในการอ่าน คนอ่านหนังสือ (ไม่ใช่หนังสือเรียน) นอกเวลาเรียนหรือเวลาทำงาน เฉลี่ย 39 นาที/ วัน ในขณะที่ ปี พ.ศ.2554 อ่านเฉลี่ย 35 นาที/ วัน และปี พ.ศ.2555 อ่านเฉลี่ย 31 นาที/ วัน คนไม่อ่านหนังสือ จำนวน 19.6 ล้านคน หรือร้อยละ 31.4 ส่วนสาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือ มาจากขอบคุโทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 49.4 ไม่มีเวลาอ่านคิดเป็นร้อยละ 34.5 และไม่ชอบหรือไม่สนใจอ่าน ร้อยละ 26.8 และยิ่งนับวันพฤติกรรมการอ่านจะยิ่งลดลงเรื่อยๆ เพราะใช้เวลาไปในการเสพสื่อออนไลน์ และคุยโทรศัพท์มากกว่า (พิมพ์ชนก : 2556)

จากการสัมมนาในระดับชาติว่าด้วยเรื่อง “การรณรงค์เพื่อการพัฒนาการอ่าน” พบว่าสาเหตุประการหนึ่ง คือ “กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนจำนวนไม่น้อยจัดขึ้น ไม่เป็นที่น่าสนใจของนักเรียนหรือขาดความทันสมัย ไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน รวมทั้งการส่งเสริมการอ่านยังไม่เกิดขึ้นทั้งระบบ เป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยหรือครูที่รับผิดชอบห้องสมุดเท่านั้น การที่จะทำให้ นักเรียนในโรงเรียนเกิดนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจกันปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และนำการอ่านมาบูรณาการในการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3. 2550 : 8) แม้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีการดำเนินงานจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านมาโดยตลอด แต่สภาพปัจจุบันสังคมไทยยังไม่เป็นสังคมการอ่าน จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่องและเพิ่มมากขึ้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 9-10)

การที่สังคมไทยไม่ใช่สังคมการอ่านปรากฏผลอย่างชัดเจน เมื่อสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้ร่วมมือกับองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD (Organization for economic Co-operation and Development) ดำเนินโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาสำหรับประเทศสมาชิก และประเทศร่วมโครงการ ทั้งหมดประมาณ 90% ของเขตเศรษฐกิจโลก โดยประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนที่มี

อายุ 15 ปี ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมโครงการประเมินผลนักเรียน พบว่านักเรียนที่มีการอ่านระดับต่ำหรือไม่ถึงระดับพื้นฐานจากประเทศเขตเศรษฐกิจในเอเชีย ประเทศที่มีนักเรียนระดับต่ำมาก ได้แก่ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูงเกือบไม่มีนักเรียนไทยที่มีความสามารถอยู่ในระดับนี้ ในขณะที่ประเทศเอเชียที่มีคะแนนสูงมีนักเรียนกลุ่มนี้ในสัดส่วนสูง เช่น เซี่ยงไฮ้-จีน ฮองกง-จีน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม แนวโน้มการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนไทยต่างกลุ่มโรงเรียน กลุ่มที่มีนักเรียนมีคะแนนการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD คือนักเรียนจากกลุ่มโรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย กับกลุ่มโรงเรียนสาธิต ส่วนโรงเรียนกลุ่มอื่นๆ มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนสพฐ. โรงเรียนเอกชน (สช.) โรงเรียนเทศบาล (กศท.) โรงเรียนขยายโอกาส (สพฐ.1) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาของเอกชนตามลำดับ อย่างไรก็ตามมีข้อที่น่าพึงพอใจที่นักเรียนกลุ่มต่ำมีผลการประเมินสูงขึ้นทั้งสามวิชา แต่ช่องว่างของคะแนนระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำยังคงกว้างมากอยู่ โดยมีความแตกต่างกันอยู่ประมาณหนึ่งระดับ และประเด็นสำคัญคือ การอ่านเป็นด้านที่ผลการประเมินต่ำสุดทั้งนักเรียนกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ จึงเห็นสมควรต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงในเรื่องนี้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). 2556 : 14-17)

ฉะนั้นในฐานะผู้บริหารซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ ตลอดถึงการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องสร้างความตระหนักแก่คณะครูและนักเรียนให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการอ่าน โดยการประชุมชี้แจง ร่วมกันวางแผน กำหนดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกเวลาเรียน ตลอดถึงการแต่งตั้งคณะทำงานในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมการอ่านในระดับโรงเรียน การสร้างภาคีเครือข่ายกับชุมชน และหน่วยงานภายนอก การกำกับ ติดตาม นิเทศ และพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบาย

ผู้รายงานปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ในฐานะผู้บริหารซึ่งถือเป็นกลไกหลัก ในการขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด มีความตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการอ่าน ตลอดถึงการสร้างความตระหนักแก่คณะครู และนักเรียนถึงความสำคัญของการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน มีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนโดยการส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียน และนอกเวลาเรียน ตลอดถึงการสร้างภาคีเครือข่ายกับผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก

ข้อมูลพื้นฐาน และสภาพการอ่านของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่

โรงเรียนวัดป่าประดู่เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของจังหวัดระยอง มีประวัติความเป็นมายาวนาน เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2465 ใช้พื้นที่ของวัดป่าประดู่ จำนวน 17 ไร่ 1 งาน 25 ตารางวา เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียน ใช้ศาลาการเปรียญเป็นอาคารเรียน ครูใหญ่คนแรก คือ พระศิลาปลี ดัชนีย์ ตลอดเวลาเกือบหนึ่งศตวรรษนั้น โรงเรียนวัดป่าประดู่ มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ในระยะแรกเปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 4 ต่อมา พ.ศ.2497 เปิดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 ในช่วง พ.ศ.2517 - 2523 มีการจะเปิดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงสองครั้ง แต่ด้วยการปรับเปลี่ยนนโยบายบางประการของหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้มีการโอนนักเรียนไปเรียนที่โรงเรียนอื่น จนกระทั่งวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2524

โรงเรียนย้ายมาสังกัดกรมสามัญศึกษา ใช้ชื่อว่า "โรงเรียนวัดป่าประดู่" เริ่มเปิดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2531 ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2563 มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 2,662 คน จำนวน ห้องเรียน 71 ห้องเรียน

โรงเรียนวัดป่าประดู่ มีอาคารเรียน 6 หลัง มีลักษณะพิเศษกว่าที่อื่น เช่น อาคาร 1 หรือ อาคารพระเทพคุณาธาร เป็นอาคารเรียนสูง 8 ชั้น อาคาร 2 เป็นอาคารเรียน 5 ชั้น ความยาวของแต่ละชั้นเท่ากับ 12 ห้องเรียน และอาคารหลังล่าสุด คือ อาคารหอประชุมอเนกประสงค์ 3 ชั้น ชั้นบนสุดจะเป็นห้องประชุมที่รองรับคนได้มากกว่าพันคน ชั้นสองจะเป็นห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อาคารเรียนจะล้อมรอบสนามฟุตบอล ที่ได้รับการบำรุงรักษาอย่างดี เป็นภูมิทัศน์ที่เขียวสบายตาตลอดปี ห้องสมุดอยู่ที่ชั้นล่างของอาคาร 3 มีพื้นที่รวมประมาณ 7 ห้องเรียน ทำเลที่ตั้งถือว่าอยู่กลางโรงเรียน สะดวกในการเข้ามาใช้บริการ

ผู้รายงานย้ายมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าประดู่ ได้ศึกษาข้อมูลสารสนเทศจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนวัดป่าประดู่ (รอบสาม) ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับดี และมีข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน เช่น ห้องสมุดให้มีพื้นที่เหมาะสม เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้บริการ จัดบรรยากาศให้อื้ออามต่อการเรียนรู้ จัดหาหนังสือ และสื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ และเพิ่มกิจกรรมห้องสมุดโดยจัดให้หลากหลาย และต่อเนื่อง ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี ผู้เรียนควรได้รับการเรียนรู้โครงสร้าง และวิธีการอ่าน เขียนเชิงวิพากษ์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดจากกิจกรรมบันทึกการอ่าน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาผู้เรียน และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้าด้านการอ่าน คิด เขียน สื่อความที่ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยเน้นสร้างเสริมนิสัยรักการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในสถานศึกษาให้เป็นที่ดึงดูดใจผู้ใช้บริการมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน อันจะส่งผลสะท้อนต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์สืบไป(โรงเรียนวัดป่าประดู่. 2559 : 20 - 21) จากข้อเสนอข้างต้น ผู้รายงานมีความตระหนัก และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงได้กำหนดนโยบาย “การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน” และการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต หรือห้องสมุด 3 ดี ได้แก่ บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ดี หนังสือสื่อทรัพยากร สารนิเทศดี และบริการและกิจกรรมดี

นอกจากนั้น ผลการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดป่าประดู่ ในประเด็นเรื่องคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด 15 รายการของปีการศึกษา 2561 พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าอยู่ในระดับน้อย มี 2 รายการ คือ

1. นักเรียนเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ หลากหลาย เช่น โทรทัศน์ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น ($\bar{X} = 2.24$)

2. นักเรียนติดตามเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทุกสถานการณ์ ($\bar{X} = 2.28$)

นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 13 รายการ ดังนี้

1. นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในเรื่องที่สนใจ ($\bar{X} = 2.52$)
2. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 2.52$)
3. นักเรียนสามารถเลือกใช้วิธีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.52$)
4. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ($\bar{X} = 2.54$)
5. นักเรียนสนใจร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 2.56$)
6. นักเรียนสนใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.56$)
7. นักเรียนมีความกระตือรือร้นและความสนใจจะเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล ($\bar{X} = 2.56$)
8. นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและสื่ออินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 2.58$)
9. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานจากการศึกษาค้นคว้าของตนเองต่อผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 2.58$)
10. นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เป็นสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 2.58$)
11. นักเรียนบันทึกสาระความรู้ต่าง ๆ ไว้เป็นระบบ ($\bar{X} = 2.60$)
12. เมื่อมีข้อสงสัยนักเรียนจะซักถามเพื่อหาคำตอบ ($\bar{X} = 2.60$)
13. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสรุปประเด็นการเรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 2.74$) (โรงเรียนวัดป่าประดู่. 2562 : 20-21)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังขาดคุณลักษณะนิสัยรักการอ่านเป็นอย่างมาก ผู้รายงานและคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ได้นำผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาพิจารณา และมีความคิดเห็นร่วมกัน ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาคาดคุณลักษณะนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จึงจัดให้มีโครงการ “ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 ” เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่าน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงขึ้น และเพื่อให้การอ่านเกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างถาวร ได้พัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่โรงเรียนจัดขึ้นประกอบด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะอย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา 2562 - 2563 (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 – สิ้นปีการศึกษา 2563)

ผู้รายงานสนใจที่จะประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีบี (CIPP-model) ของ สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มาใช้ในการประเมิน เนื่องจากการประเมินเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือ มีความต่อเนื่องกันในการดำเนินงานอย่างครบวงจร จะต้องมีการระบุหรือบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้ระบุ

หรือบ่งชี้ไว้ และนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้นั้นจัดทำเป็นสารสนเทศ โดยสารสนเทศที่ได้มานั้น จะต้องมีความหมายและประโยชน์เพื่อนำไปเสนอใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดทางเลือกใหม่ หรือแนวทางดำเนินการต่อไป (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2551 : 56-59) ผู้รายงานจึงได้เลือกใช้รูปแบบจำลองชิปปี้ (CIPP-model) เป็นแนวทางในการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน เพื่อต้องการข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นทางเลือกประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าและผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ และนำผลการประเมินโครงการในครั้งนี้ เป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมิน

- การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้
1. เพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 4.1 ระดับคุณภาพในการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 - 4.2 พฤติกรรมการมีนิสัยรักการอ่านของนักเรียนหลังการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 - 4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่
 - 4.3.1 ผลสัมฤทธิ์ระดับสถานศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 - 4.3.2 สมรรถนะสำคัญของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 - 4.4 ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 5. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อการประเมินภายในสถานศึกษา เมื่อดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

ความสำคัญของการประเมิน

1. ได้สารสนเทศด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ในการประกอบการตัดสินใจในการกำหนดและดำเนินงานเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องของโครงการ หากมีการดำเนินโครงการต่อไปในอนาคต
2. ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการตัดสินใจภายใต้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครอบคลุม เพื่อลดการสูญเสียและสิ้นเปลืองทรัพยากรของหน่วยงาน
3. ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานโครงการในภาพรวม ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ
4. ได้แนวทางในการประเมินโครงการและเกณฑ์เปรียบเทียบในการประเมินผลโครงการครั้งต่อไป

ขอบเขตการประเมิน

ในการประเมินครั้งนี้ผู้รายงานได้กำหนดขอบเขตการประเมินในด้านเนื้อหา ด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งระยะเวลาและขั้นตอนในการประเมินดังนี้

ด้านเนื้อหา

ในการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบชิปปี้ (CIPP-model) ของ สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983 : 169-179) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ประเด็น คือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context evaluation : C) ได้แก่ ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน ต้นสังกัดและความเป็นไปได้ของโครงการ
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation : I) ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของการบริหารจัดการ และหน่วยงานที่สนับสนุนโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation : P) ได้แก่ การวางแผน การดำเนินกิจกรรมการติดตามประเมินผล และการนำผลไปปรับปรุงพัฒนา
4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation : P) ได้แก่ การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 ซึ่งประกอบด้วย
 - 4.1 ระดับคุณภาพในการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
 - 4.2 พฤติกรรมการมีนิสัยรักการอ่านของนักเรียนหลังการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 จำแนกเป็น 1) ผลสัมฤทธิ์ระดับสถานศึกษา 2) สมรรถนะสำคัญของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

4.4 ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

5. การประเมินตนเองด้านคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อการประเมินภายในสถานศึกษา เมื่อดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย

1. นักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,607 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,662 คน
2. ครูโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 133 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 132 คน
3. ผู้ปกครองโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,607 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,662 คน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. นักเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie.R.V.and Morgan,D.W. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2562 จำนวน 335 คน ในช่วงก่อนดำเนินโครงการ และปีการศึกษา 2563 จำนวน 335 คน ในช่วงระหว่างดำเนินโครงการ และหลังเสร็จสิ้นโครงการ สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก
2. ครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie. R.V., and Morgan, D.W. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 103 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นหน่วยการสุ่มและสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับสลาก
3. ผู้ปกครอง กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive or judgemental sampling) โดยใช้ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 335 คน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive or judgemental sampling) โดยยกเว้นผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้แทนครู ได้กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 จำนวน 13 คน

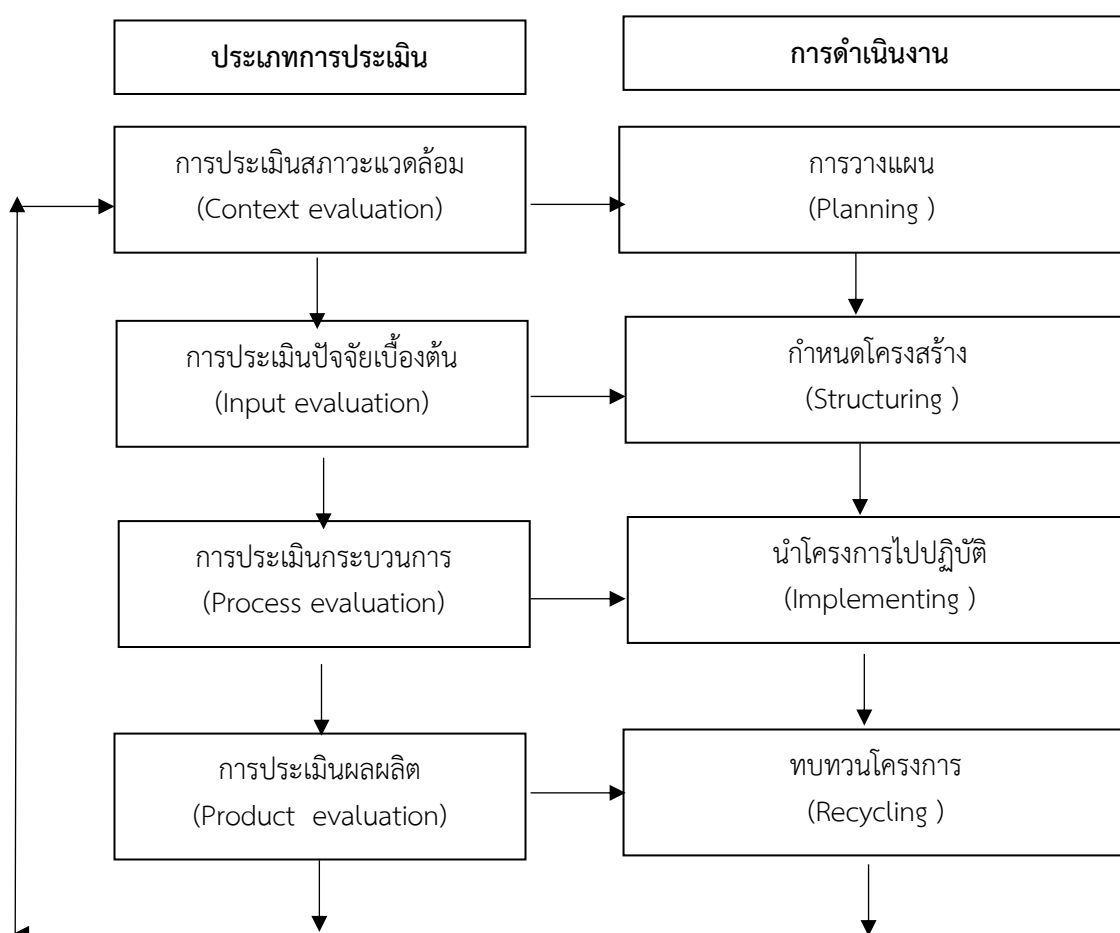
ระยะเวลาในการประเมิน

เพื่อให้สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาโครงการในปีการศึกษาต่อไป ผู้รายงานได้กำหนดระยะเวลาในการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระยะเวลาในการประเมิน

ช่วงเวลาดำเนินการ	ด้านการประเมิน	วันที่ประเมิน	ปีการศึกษา
ช่วงก่อนดำเนินโครงการ	1. ด้านสภาพแวดล้อม	10 - 15 กุมภาพันธ์ 2563	2562
	2. ด้านปัจจัยนำเข้า	10 - 15 กุมภาพันธ์ 2563	2562
ช่วงระหว่างดำเนินและหลังเสร็จสิ้นโครงการ	3. ด้านกระบวนการ	5 - 10 พฤศจิกายน 2563	2563
	4. ด้านผลผลิต	10 - 15 มีนาคม 2564	2563

กรอบแนวคิดในการประเมิน



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมิน

วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 มีวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 โดยการสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู เกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และความเป็นไปได้ของโครงการก่อนดำเนินโครงการ

2. การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 โดยการสอบถามครู เกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ความเหมาะสมของการบริหารจัดการและหน่วยงานที่สนับสนุนโครงการก่อนดำเนินโครงการ

3. การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 โดยการสอบถามนักเรียน ครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการจัดกิจกรรม การติดตามประเมินผล และการนำผลไปปรับปรุงประเมินระหว่างดำเนินโครงการ

4. การประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 โดยการสอบถามนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังเสร็จสิ้นโครงการ

4.1 ระดับคุณภาพในการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

4.2 พฤติกรรมการมีนิสัยรักการอ่านของนักเรียนหลังการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

4.4 สมรรถนะสำคัญของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

4.5 ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

5. การประเมินตนเองด้านคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อการประเมินภายในสถานศึกษา เมื่อดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

ขั้นตอนการประเมินโครงการ

1. ศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. ยกร่างเค้าโครงเสนอที่ปรึกษา และปรับปรุงเค้าโครง
3. คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องในการตรวจสอบประเด็นการประเมินตัวชี้วัด
ค่าน้ำหนัก เกณฑ์การตัดสิน และปรับปรุงข้อบกพร่อง
4. สร้างแบบสอบถาม เสนอที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข
5. สร้างแบบตรวจสอบเครื่องมือ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและ
ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
6. ทดลองใช้เครื่องมือกับผู้ที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง และปรับปรุงเครื่องมือ
7. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
8. ตัดสินผลการประเมิน จัดทำรายงานการประเมินโครงการ และเผยแพร่ผลงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้เข้าใจวิธีการดำเนินการตรงกัน จึงกำหนดนิยามศัพท์ ดังนี้

1. โครงการ หมายถึง โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563
2. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจให้คุณค่าต่อโครงการและการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
3. การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนนักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน เพื่อดึงดูดความสนใจให้เห็นว่าการอ่านมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ในการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประมวลความรู้ได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องและชัดเจน อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียน การงาน และอาชีพต่อไปในอนาคต
4. การอ่าน หมายถึง กระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งที่อ่าน ด้วยการจับใจความสำคัญจากเนื้อความ ทำความเข้าใจภาษาเขียน ถอดความจากภาษาเขียนมาเป็นภาษาความคิด เป็นกระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งพิมพ์หรือข้อเขียนจับใจความ ตีความ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม
5. กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการอ่านในด้านต่างๆ 4 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เน้นทักษะการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เน้นการเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เน้นการแก้ไขและพัฒนา กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เน้นพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง
6. รูปแบบการประเมินโครงการแบบซีพี (CIPP-model) ประกอบด้วย การประเมิน 4 ประเด็น คือ
 - 6.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context evaluation : C)
 - 6.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation : I)

6.3 การประเมินกระบวนการ (Process evaluation : P)

6.4 การประเมินผลผลิต (Product evaluation : P)

7. สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพความต้องการจำเป็นในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และความเป็นไปได้ของโครงการ

8. ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของการบริหารจัดการ และหน่วยงานที่สนับสนุนโครงการ

9. กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินกิจกรรม การติดตามประเมินผล และการนำไปปรับปรุงพัฒนา

10. ผลผลิต หมายถึง ระดับคุณภาพของผลสำเร็จที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ 4 ลักษณะ โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 มีดังนี้

10.1 คุณภาพการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

10.2 พฤติกรรมการมีนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

10.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จำแนกเป็น 1) ผลสัมฤทธิ์ระดับสถานศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563 และ 2) สมรรถนะสำคัญของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าประดู่ ปีการศึกษา 2562 - 2563

10.4 ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน

11. ความพึงพอใจ หมายถึงการประเมินด้านความรู้สึกและแน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติประสบความสำเร็จผู้ปฏิบัติก็จะเกิดความพึงพอใจและมีกำลังใจการทำงานในลำดับถัดไป อันจะส่งผลเป็นความก้าวหน้าของงานนั่นเอง

12. คณะกรรมการห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งโรงเรียน ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้างานห้องสมุด ครู บรรณารักษ์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีหน้าที่กำหนดนโยบาย บริหารจัดการห้องสมุดมีชีวิตตามมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนของ สพฐ. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบบบูรณาการทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ กำกับติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

1. นักเรียนมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการอ่าน มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้ สอดคล้องกับนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้อ่านของนักเรียน

2. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้หลากหลาย มีกิจกรรมดึงดูดความสนใจ ทำทหายความสามารถของนักเรียน นักเรียนสนใจร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. โรงเรียนมีสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาคุณภาพกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด

4. ผู้ปกครองมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่าน สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

5. สถานศึกษาอื่น ได้รูปแบบและแนวทางในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการอ่านของนักเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง เพื่อการพัฒนาคน พัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป